

АНАЛІЗ РИНКУ ЗОЛОТА В УКРАЇНІ

к.е.н. Домашенко М.Д., студентка гр. Е-11 Шинкаренко О.А.

В усі часи золото відіграло велику роль в економіці країни, на сьогодні золото набуває статусу інвестиційно-привабливого інструмента. В світі вже багато років існує золоте правило інвестора, суть якого полягає в наступному: 10-15% своїх вкладень необхідно здійснювати в золото. Аналітики фінансових ринків вважають за потрібне 35-50% свого інвестиційного портфеля конвертувати в золото. Відповідно аналітичним прогнозам, у найближчі п'ять років дохідність золота може перевищити позначку в 500%. Враховуючи нестабільність світової фінансової системи, а також той факт, що світові запаси золота вичерпуються майже з кожним днем, ці прогнози в майбутньому можуть виправдатися [3, с. 22].

Процес формування вільного внутрішнього ринку золота й дорогоцінних металів в Україні розпочався переходом країни до ринкових перетворень, коли були започатковані реформи зі скасуванням державної монополії на операції з дорогоцінними металами та лібералізацією загальної системи державного контролю й регулювання їх обороту всередині країни. Процес формування ринку золота в Україні не є до кінця завершеним, зокрема через низку прогалин у нормативно-правовій базі та брак центральної бізнес-ланки в організації торговельних відносин [1, с.25].

Окрім виробництва та споживання золота, варто зазначити форми в яких воно може існувати, а саме:

- запасах центральних банків і казначейств;
- у накопиченнях фізичних та юридичних осіб;
- у ювелірній справі різних галузей промисловості.

На сьогодні для України є дуже важливий напрямок розвитку ринку золота це потрібно в першу чергу для того, щоб забезпечити потреби інвесторів, запаси тезаврацій які відіграватимуть роль реальних заощаджень і, таким чином, сприятимуть стабілізації грошової системи. Об'єктом тезаврації потенційно можуть стати насамперед міні-зливки (від 1 до 100 грамів) та монети з монетарних металів (у тому числі українські) [2].

Стрімке зростання обсягів імпортованого і проданого металу вже наприкінці 1990-х років було зумовлене насамперед стрімким зростанням ювелірної галузі, а потому й попитом з боку непромислових споживачів (фізичних та юридичних осіб). З часом збільшувалась кількість банків - учасників цього ринку і це призвело до зниження торгової маржі й наближення внутрішньо українських цін на банківські метали до світових котирувань.

Аналітики зберігають позитивний погляд на динаміку цін золота, особливо на друге півріччя, але якщо динаміка довгострокового інвестування

набуде негативного характеру, то ціна на золото може потрапити під великий тиск.

Аналізуючи ринок, важливо зазначити дані, які б відображали динаміку зміни ціни на золото. За даними НБУ ціни на золото коливаються у таких межах: 01.01.2010 11171.3 грн./унцію, 01.01.2011 12284.31 грн./унцію, 01.01.2012 12 284.62 грн./унцію. Станом на 20.01.2013 ціна склала 13295.0270 грн./унцію. Як помітно з наведених даних, у 2013 порівняно з 2012 ціна на золото підвищилась більше ніж на 1000 грн./унцію. Зміни цін на світовому ринку поступово вплинуть на ціни українського ринку, але це тимчасова ситуація, адже гривня прив'язана до долара і ріст його на міжнародному ринку зумовить зниження попиту на товарні активи, в тому числі й на золото. В нашій країні можна спостерігати, що попит на цей дорогоцінний метал зріс у 2012 у 2,3 рази (на 15,6 тон), у порівнянні з 2011 р. У минулому році ставка на депозити за вкладками у золоті знижувалась, але ріст ціни на цей метал повністю перекрив зниження банківських ставок, адже золото подорожчало у 2012 на поч. 2013 більше, ніж на 1000 грн. Останнім часом попит на цей метал дещо знизився, через високу ціну на нього, але воно залишається привабливим предметом інвестицій, адже воно зростає в ціні і дає можливість отримати високої прибутки [3, с. 24].

З огляду на нові реалії, зокрема й стосовно ролі золота у сучасному світі, є потреба у професійно розробленій, науково обгрунтованій стратегії всіх учасників банківської системи України, яка б врахувала: наявність державного регулювання та контролю за дотриманням встановлених правил; першочергове право уряду на придбання нововидобутого металу, що пропонується на ринку, за рахунок коштів державного бюджету; обіг на ринку дорогоцінного металу лише у стандартизованій формі; надання Національним банком України ліцензії торговцям монетарними металами та нагляд за торговцями дорогоцінними металами з метою забезпечення стабільності ринку; стимулювання надходження до країни дорогоцінних металів шляхом ліберальної податкової, митної та ліцензійної політики уряду. [1, с. 28].

1. М. Діба. Еволюція золота: історія і сучасність // Вісник НБУ. – 2010. - №10. – С. 20 – 28.

2. Ринок золота України // Додаток до журналу «Вісник Національного Банку України» «Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності». – 1998. – №9. – С. 12

3. Савчук Н. Ринок золота: Сучасний стан та перспективи розвитку / Н. Савчук // Ринок цінних паперів України. – 2009. – №1-2. – С. 19-24.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 398-300.